

ELÄKELÄISTEN NÖYRYTTÄMINEN ON LOPETETTAVA!

Taitettu indeksi

Vuoden 1996 alusta käyttöön otettu työeläkkeitä koskeva taitettu indeksi merkitsee sitä, että maksussa olevia työeläkkeitä korotetaan vuosittaisissa indeksitarkastuksissa vain 20 prosentin painoarvolla ansiotason kehityksestä ja 80 prosentin painolla kuluttajahintaindeksin mukaan.

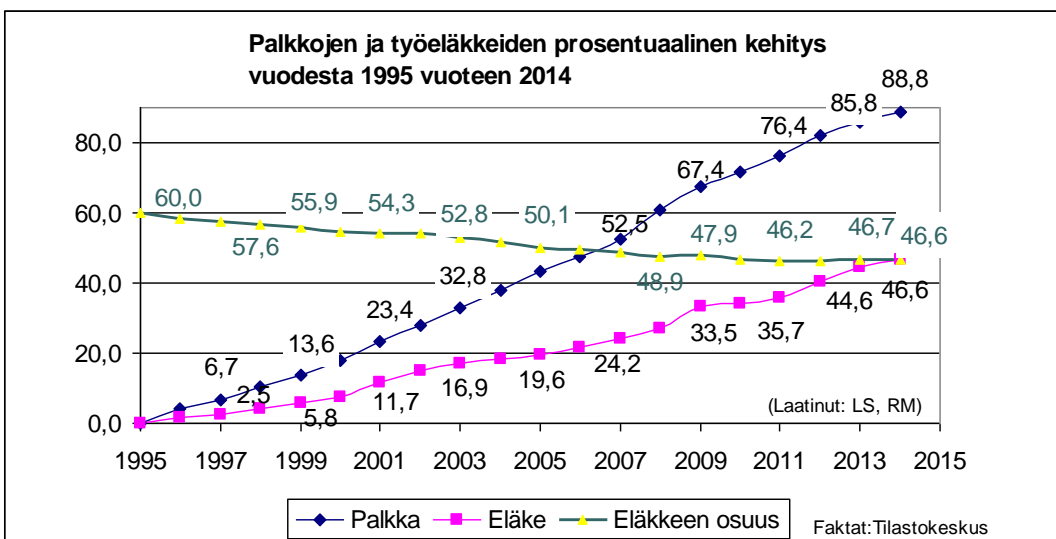
Alkuperäisissä työeläkelaeissa 1960 -luvun alussa eläkkeiden ostovoima sidottiin kokonaisuudessaan eli 100 -prosenttisesti palkkojen eli palkankorotusten kehitykseen. Tämä käytäntö oli voimassa vuosina 1963 – 1976. Tästä käytännöstä siirryttiin ns. Mieltusen hätätilahallituksen aikana puoliväli-indeksiin (50/50), jossa eläkkeitä korotettiin vuosittain fifty-fifty periaatteella eli puoliksi palkka- ja puoliksi hintakehityksen mukaan. Tämä menettely oli pääpiirteissään käytössä vuosina 1977 - 1995.

Dramaattisia vaikutuksia

Puoliväli-indeksi oli jo sekin selvä heikennys aikaisempaan, yksinomaan palkkakehitykseen nojanneeseen korotusmenettelyyn, sillä eläkkeet heikkenivät nyt palkkoihin nähden 0,4 prosentin vuosivauhdilla. Eläkeläisten kannalta oli kuitenkin tulossa vielä pahempaa kuin vuoden 1996 alusta siirryttiin ns. taitettuun indeksiin, jossa eläkkeitä korotetaan enää vain 20 prosenttisesti palkkojen nousun mukaan.

Tämän seurauksena eläkkeet ovat jääneet tasollisesti huomattavasti, jopa dramaattisesti jälkeen ansio- ja palkkakehityksestä. Sama eläke, joka taitetun indeksin käyttöönoton aattona vuonna 1995 oli 60 prosenttia henkilön tuolloisesta palkasta, oli painunut reaalisesti vuonna 2014 enää vain noin 47 prosenttiin vuoden 2014 vastaavasta saman henkilön palkkatasosta. Ansiotasoindeksistä poikkeava indeksikäsittely tarkoittaa, että työeläkkeet jäävät jälkeen palkkojen kehityksestä noin 1 prosenttiyksikön vuosivauhdilla.

Kuvio 1: Palkat ja työeläkkeet 1995 - 2014

Eläkkeiden heikennykset jatkuvat

Päättäjille ei edellä kuvattu ”rokottaminenkaan” vielä riittänyt. Eläkkeitä olisi pitänyt vuonna 2015 korottaa taitetun indeksin kaavaa seuraten 1,4 %, mutta hallituksen kehysriihessä 2014 sovitun indeksijäädytyksen seurauksena korotus jää 0,39 prosenttiin. Tämän seurauksena työeläkkeellä olevilta jää saamatta yhteensä **yli 100 miljoonan euron** indeksikorotukset, jotka nyt siirretään työeläkeyhtiöiden käytettäväksi. Tällä toimenpiteellä ei säästetä valtion menoja (sillä työeläkkeitä ei makseta verovarosta), vaan eläkeläiset on pakotettu ilman mitään vastinetta kartuttamaan eläkerahastoja.

Pelättävissä on, että eläkkeiden jäädytys ei rajoitu koskemaan ainoastaan vuotta 2015, sillä Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etla on esittänyt jäädytyksen jatkamista viideksi vuodeksi eli vuoden 2019 loppuun. Kokoomusministeri **Jan Vapaavuori** antoi heti sivustatukensa tuolle esitykselle (ks. Markku Hakalan kirjoitus Suomen Seniorilehdessä 1/2015).

Eläkeikää nostetaan väkisin ylöspäin

Erityisesti työnantajapuolen (EK:n) vaatimuksen mukaisesti vanhuuseläkkeen alaikäraja korotetaan nykyisestä 63 vuodesta 65 ikävuoteen. Työmarkkinajärjestöt sopivat syyskuussa 2014, että vuoteen 2027 mennessä kaikkien ikäluokkien vanhuuseläkkeen alaikäraja nousee 65 vuoteen nykyisestä 63 ikävuodesta. Vanhuuseläkkeen ikärajat nousevat vuonna 1955 syntyneistä lähtien.

Eläkeiän korottamista on perusteltu keinona valtion ja kuntien talouden kestävyysvajeen ratkaisemiseksi. Kun mainittu eläkeiän korotus alkaa käytännössä toteutua vasta vuoden 2017 alusta, sillä ei ole nykyisin vallitsevaan kestävyysvajeeseen käytännössä juuri mitään vaikutusta.

Valtion ja kuntien talouden kestävyysvajeen ratkaisemisessa on keskeisessä asemassa kansantalouden työllisyys. Maan hallituksen tulisi keskittää voimat uusien työpaikkojen luomiseen erityisesti nuorille työntekijöille. Korkealla tasolla olevaa nuorisotyöttömyyttä ei torjuta sillä, että yritetään väkisin ja mekaanisella lain muutoksella pysyttää töissä ikääntyneet ja sairaat työntekijät. Äskettäin suoritetun kyselyn mukaan kolmannes työssäkäyvistä ei usko pystyvänsä jatkamaan työntekoa 65 ikävuoteen saakka.

Suomessa on jo käytössä elinajanodotteeseen perustuva eläkeikä

Tällä hetkellä nuorempia ikäluokkia uhkaa taitetun indeksin ohella myös eläkkeitä heti lähtötasossaan alentava **elinaikakerroin**. Elinaikakerroin sisällytettiin vuoden 2005 eläkeuudistukseen ja sen tarkoituksena on pienentää väestön ikääntymisestä aiheutuvaa eläkkeiden ”menorasitusta”.

Elinaikakerroin leikkaa raskaasti erityisesti nuorempien ikäluokkien tulevia eläkkeitä. Elinaikakerroin on vuoden 2010 alusta alkanut vaikuttaa ensimmäiseen eli vuonna 1948 syntyneiden alkaviin eläkkeisiin noin yhden prosentin alenemalla bruttoeläkkeen määrästä.

Kerroin syö sitten vuosi vuodelta yhä nuorempien ikäluokkien eläkkeitä yhä enemmän siten, että (mikäli väestön ikääntyminen etenee nykyiseen tapaan) vuonna 1980 syntyneiden alkavista eläkkeistä arvioidaan vähennettävän jopa 17 prosenttia, minkä voi korvata tekemällä lisätöitä 25 kuukautta eli runsaat kaksi vuotta.

Jo nykyisen käytännön vallitessa (siis ilman eläkkeen alaikärajan nostoakin) täyden työeläkkeen saa lisätyö-vaatimuksen johdosta ennusteen mukaan vuonna 2060 vasta 67-vuotiaana. Eläkkeen alaikärajan nostamisella ei siis lyhyellä tähtämellä ole nykyiseen kuntien ja valtion talouden kestävyysvajeeseen juuri mitään vaikutusta. Kaukaisempaa tulevaisuutta ajatellen on kohtuutonta vaatia eläkeiän nostoa elinajanodotteeseen vetoamalla tilanteessa, jossa elinajanodote on elinaikakertoimen myötä jo kertaalleen huomioitu vuoden 2005 eläkeuudistuksessa. Eihän kaksinkertaista verotustakaan voida hyväksyä.

Vai voidaanko?

Ilmeisesti suomalaiset päättäjät ovat ratkaisseet asian siten, että jos ei voida suorittaa kaksinkertaista niin toteutetaan kolminkertainen verotus. Sopivan puolustuskyvyttömäksi ryhmäksi on arvioitu juuri eläkeläiset. Niin uskomattomalta kuin se saattaa kuulostaakin ja äkkinäisen korvassa suorastaan hirtehisuumorilta, niin käytännössä tästä asiasta on leikki kaukana. Kyseessä ei ole mikään lauantai-illan Yle-Leaks -hupailu, vaan työeläkkeen saajiin sovelletaan itse asiassa kolminkertaista (kolmeen kertaan tapahtuvaa) verotusta työeläkemaksun veroksi manipuloimisen keinoin.

Eläkeläisillä maksatetaan työeläkemaksu kolmeen kertaan

Suomen Eläkeläisten Edunvalvontayhdistyksen (Sedu ry) hallituksen jäsen, ekonomi **Juhani Berg** on yhdistyksen verkkosivuilla tuonut esiin eläkeläisten verotukseen ja työeläkemaksuun liittyvän keskeisen epäkohdan. Eläkeläistä nimittäin ”verotetaan” työeläkemaksulla nykykäytännössä kolmeen kertaan

Ensiksi: työntekijät maksavat työssäoloaikanaan työeläkemaksua (TyEL) työeläkeyhtiöihin. He siis maksavat eli rahoittavat tulevaa eläkettään ja asian pitäisi olla sillä selvä. Mutta sitä se ei ole (niin kuin ei moni muukaan asia eläkepolitiikassa).

Toisessa vaiheessa, jossa ratkeaa eläkkeelle siirtyvän henkilön tulevan eläkkeen koko, tapahtuu niin, että työntekijälle laskettavasta eläkepalkasta vähennetään tuon hänen työvuosina maksamansa TyEL-maksun vuosittainen osuus. Tämän seurauksena tuleva eläke lasketaan ansaittua matalammasta bruttomäärästä, jolloin eläke jää heti kättelyssä ja läksiäiskahveja juodessa pysyvästi ansaittua alemmalle tasolle. Jos eläkkeelle lähtijä ymmärtäisi tuon maalaisjärjellä vaikeasti käsitettävän asian koko syvyydessään, häneltä saattaisi mennä kahvi väärään kurkkuun. Työntekijä maksaa siis työaikana maksamansa työeläkemaksun nyt tavallaan toiseen kertaan **pysyvästi alentuneen eläkkeen muodossa.**

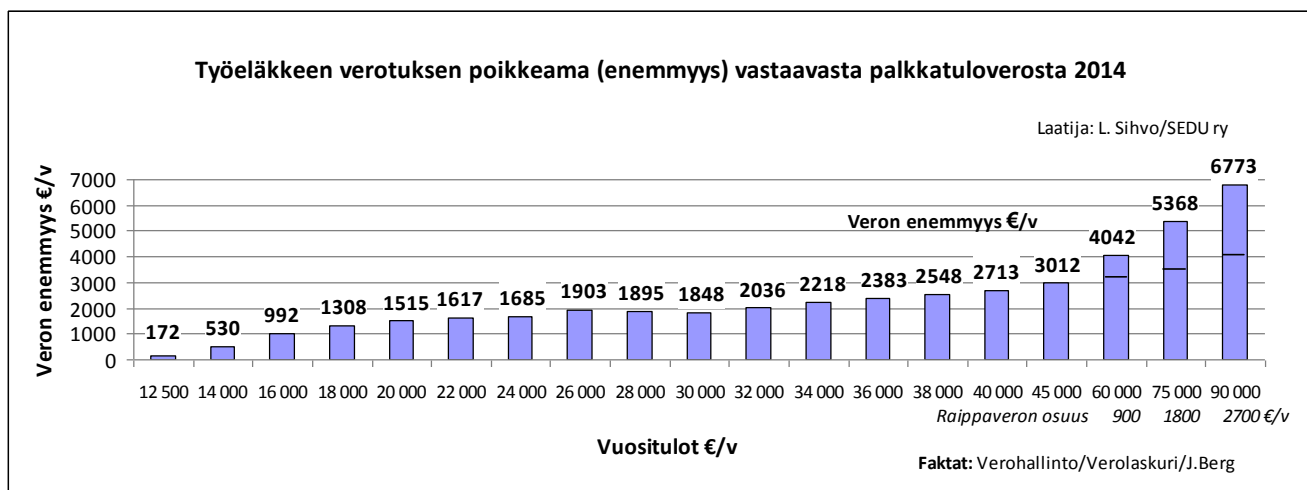
Kolmannessa vaiheessa päätetään eläkeläisen eläketuloon eli eläkkeeseen kohdistuvan **verotuksen** tasosta. Ja nyt tuo kummitteleva työeläkemaksu manipuloidaan eli ”julistetaan” palkansaajan ”veroksi” ja ”tasapuolisuuden nimissä” (sillä tekosyyllä, että palkansaajatkin sen maksavat) maksatetaan eläkeläisillä työeläkemaksu kolmanteen kertaan nyt ”veroksi” naamioituna.

Mitään perusteita työeläkemaksun ”veroksi” julistamiselle ei ole, sillä työeläkemaksu on vakuutusmaksu, joka suoritetaan eläkeyhtiölle kun taas vero maksetaan valtiolle ja/tai kunnalle. Eihän eläkeyhtiöllä ole edes verotusoikeutta!

Edellä kuvatun työeläkemaksulla ”veivaamisen” seurauksena sekä siksi, että palkansaajia hyvitetään verotuksessa vähennyksillä, jotka eivät koske eläkeläisiä, eläkeläisten verotus on verohallinnon virallisten lukujen mukaan tuloluokasta 1000 e/kk ylöspäin kaikilla tasoilla palkkaverotusta selvästi ankarampaa. Työeläketulon verotus on

tulotasosta 12.500 €/v alkaen kaikissa tuloluokissa palkkaverotusta selvästi **ankarampaa** (www.vero.fi). Syynä on mm., että työeläkemaksu lasketaan veroksi. Esimerkiksi keskimääräisestä 18.000 €/v eläketulosta menee noin 72 % enemmän veroa kuin vastaavasta palkkatulosta eli noin 1.308 euroa vuodessa.

Kuvio 2: Työeläkkeen verotuksen poikkeama (enemmyys) vastaavasta palkkatuloverosta vuonna 2014

Tulotason 12.500 €/v alapuolella ei ole normaalipalkkoja vaan ainoastaan pätkätoita. Keskimääräinen eläketaso on n. 18.000 €/v ja keskimääräinen palkkataso n. 38.000 €/v. Eläketulon 45.000 €/v ylittävälle osalle on säädetty 6 %:n lisäraippavero jo ennestään vallitsevan veroenemmyyden päälle. Raippaverolla verotetaan jopa henkilökohtaisesti säästettyjä vapaaehtoisia lisäeläkkeitä!

Kansaneläkkeessä on jo 65 ikävuoden alaraja

Vanhuuseläkkeen alaikärajan nostamisvaatimukselta 65 ikävuoteen vie pohjaa myös se tosiasia, että kansaneläkkeiden kohdalla on jo nyt voimassa 65 ikävuoden raja. Kansaneläkkeen saajia oli maassa vuoden 2014 lopussa noin 673.000 (heistä vanhuuseläkkeen saajia 423 000), joista noin 82.000 sai täyttä kansaneläkettä.

Kansaneläkkeen täysi määrä on tällä hetkellä (v. 2015) yksin asuvalla 636 euroa kuukaudessa. Parisuhteessa oleville se on 564 euroa. Täyttä kansaneläkettä voi saada vain silloin kun saajalla ei ole lainkaan työeläkkeitä tai työeläkkeiden bruttomäärä on enintään 56,20 euroa kuukaudessa. Jos työeläkkeitä on enemmän, kansaneläke pienenee tai sitä ei saa lainkaan. Tuloraja, jolla ei enää saa kansaneläkettä on yksin asuvalla eläkeläisellä 1315 euroa kuukaudessa.

Takuueläkettä maksetaan henkilöille, joiden kokonaiseläke on pienempi kuin takuueläkkeen täysi määrä, joka viimeksi mainittu on tällä hetkellä (v. 2015) noin 746 euroa kuussa. Takuueläkkeen saajia on noin 100 000. Täysimääräisen kansaneläkkeen ja takuueläkkeen taso on vajaa neljännes Suomen palkansaajien keskiansioista.

Edellä todetut kansaneläkkeiden ja takuueläkkeiden tasot ovat niin matalat ja niin paljon EU:n määrittämän köyhyysrajan (1.150 euroa kuukaudessa bruttona) alapuolella, että ainoa todellinen keino on pienten eläkkeiden tuntuva tasokorotus. Mitkään nykyiset indeksitarkistukset eivät tehoa köyhyyden vähentämiseen etenkin kun otetaan huomioon, että kansaneläkkeitä korotetaan vain hintakehitykseen perustuvalla kansaneläkeindeksillä.

Eläkeikä ei joustava kansaneläkkeessä eikä takuueläkkeessä

Väite, että Suomessa olisi joustava eläkeikä ikävuosien 63 - 68 välillä pitää paikkansa vain työeläkkeiden, mutta ei kansaneläkkeiden osalta. Jos pientä työeläkettä saava kansaneläkkeensaaja jää eläkkeelle 63 -vuotiaana hänen kansaneläkettään pienennetään 0,4 prosentilla kuukaudessa eli 4,8 prosenttia vuodessa ja 9,6 prosenttia 65 vuoden ikään saavuttaessa. Alenema on pysyvä koko eläkkeellä olon loppuajan. Tätä samaa käytäntöä sovelletaan myös ns. takuueläkkeeseen.

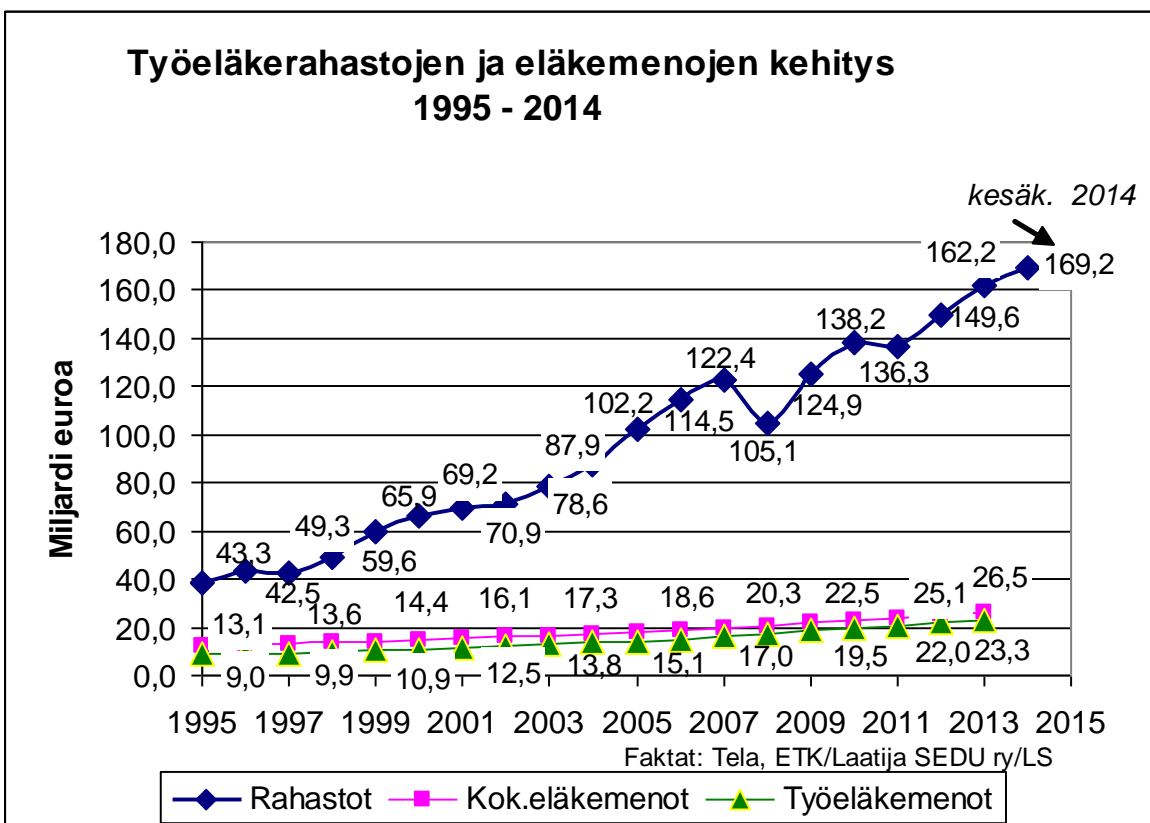
Monet pienituloiset henkilöt (erityisesti naiset, joiden työura on katkeillut synnytyksen ja lastenhoidon seurauksena) joutuvat eläkealenenaman vuoksi jatkamaan vastoin tahtoaan ja terveytensä vaarantaen työntekoa vielä 63 ikävuoden jälkeen.

Vastaava ilmiö tullaan ilmeisesti näkemään vielä huomattavasti laajemmassa mittakaavassa työeläkejärjestelmän piirissä, kun eläkkeen saamisen alaikäraja nostetaan 63:sta 65 ikävuoteen.

Työeläkevarat ja niihin liittyvät epäkohdat

Erääksi tämän hetken tärkeimmäksi eläkepoliittiseksi kysymykseksi Suomessa kohoaa eläkeyhtiöiden ja niiden hallinnassa olevien eläkerahastojen rooli. Tämä kysymys on läheisessä yhteydessä mm. valtionvelan (joka lähentelee jo 100 miljardin euron rajaa) ongelmaan. Lakisääteisten työeläkesijoitusten yhteinen kanta oli vuoden 2014 kesäkuussa 169 miljardia euroa. Työeläkemenot olivat samaan aikaan runsaat 23 miljardia euroa eli eläkevarat olivat 7,5-kertaiset eläkemenoihin verrattuna.

Kuvio 3: Työeläkerahastojen kehitys

Eläkerahastot ja luottoluokittajat

Eläkeläisaktiivien ja -järjestöjen piirissä on yhä selkeämmin tultu siihen tulokseen, että juuri eläkeyhtiöiden hallitsemat eläkerahastot (tällä hetkellä vuonna 2015 jo 177-8 miljardia euroa) ovat vahvimpana takeena sille, että kansainväliset luottoluokittajat pitävät Suomen luokitusta sitkeästi yllättävän korkealla tasolla.

Luottoluokittaja Fitch pysytti juuri äskettäin Suomen luokituksen AAA:ssa (tosin alentaen samalla arviotaan Suomen talousnäkymistä vakaasta negatiiviseksi). Luokitus säilyi kolmessa A:ssa, vaikka maan talous on useilla keskeisillä mittareilla mitaten siirtymässä uhkaavasti jopa kohti Kreikan tietä.

Kansainväliset luokittajat ovat ilmeisesti pitkälle sellaisen oletuksen tai uskomuksen vallassa, että eläkerahastojen varat ovat Suomen valtion hallinnassa ja omistuksessa, vaikka ne eivät sitä ole. Varat ovat noiden eläkeyhtiöiden omistuksessa tai paremminkin sanoen ne ovat työntekijöiden, toimihenkilöiden ja yrittäjien työeläkemaksuina maksamaa omaisuutta. Valtiohan ei ole ottanut noita varoja omistukseensa.

Tilanne saattaa nimenomaan eläkeläisten kannalta muuttua kriittiseksi, jos Suomi jatkossa ajautuu todelliseen syvään taloudelliseen kriisiin ja jopa maksukyvyttömyyden tilaan. Entä jos kansainväliset velkojat kääntyvät silloin Suomen valtion puoleen toteamuksella, että teillähän on nuo parisataa miljardia euroa velkanne vakuutena?

Ovatko eläkevarat turvassa?

Sellainen mahdollisuus on otettava huomioon, että pitkittyessään talouskriisi voi johtaa jyrkkiin taloudellisiin romahduksiin. Päällä oleva talouskriisi näyttää olevan kaikkea muuta kuin ohi. Tässä tilanteessa juuri syntyy huoli ja kysymys miten turvataan eläkeläisten toimeentulo jatkossa? Eläkeläiset ja eläkekysymysten asiantuntijat ovat alkaneet yhä enemmän kummastella sitä, että rahastojen tuottoja ei niiden huomattavasta kasvusta huolimatta käytetä eläkkeisiin ja niiden tason kohottamiseen, vaan päinvastoin otetaan käyttöön uusia ”jäädytyksiä”.

Tällainen menettely kasvattaa entisestään rahastoja. Ongelma on, että rahastojen tuottoja käytetään ensisijaisesti voittojen lisäämiseen ja sitä tietä eläkeyhtiöiden johtajien palkkojen, palkkioiden ja bonusten kasvattamiseen. Vasta toissijaisesti jos niinkään eläkeläisten etujen ajamiseen. Ongelma on, että työeläkejärjestelmä on muuttumassa ja muuttunut yhä enemmän taloudellista voittoa tavoittelevaksi järjestelmäksi.

Riskejä

Pankkeja ja vakuutusyhtiöitä valvova Finanssivalvonta (Fiva) on äskettäin varoittanut, että ”Pörssikupla saattaa puhjeta” (Tuomo Pietiläisen kirjoitus Helsingin Sanomat 2.4.–15). Eläkeläisten kannalta riskinä on, että työeläkevaroja hoitavat eläkeyhtiöt ovat Suomen suurimpia sijoittajia, joilla on kiinni pelkästään pörssiosakkeissa kymmeniä miljardeja euroja. Finanssivalvonta muistuttaa vakavaraisuus puskureiden välttämättömyydestä erityisesti työeläkeyhtiöissä, joista osa on siirtynyt tavoittelemaan parempia tuottoja uusilta ja tuntemattomilta Euroopan ulkopuolisilta markkinoilta esim. hedgefund-sijoituksina (Pietiläinen).

Edellä sanottu liittyy läheisesti Suomen valtionvelka-kysymykseen. Huolestuttavaa on tällä hetkellä Suomen valtion takauksien ja vakuuksien huomattavan suuri ja jopa hallitsematon

kasvu. Sadan miljardin euron rajaa lähestyvän valtionvelan lisäksi Suomen valtion budjetin **ulkopuolisten takausten** arvo on Valtiovarainministeriön 23.3.2015 julkistaman raportin mukaan kolminkertaistunut kymmenessä vuodessa noin 48 miljardiin euroon. Mainitut takaukset ovat nousseet EU-maiden kolmanneksi suurimmiksi.

Kaiken tämän takana kummittelee myös **Kreikan velkaongelma**. Nordean pääanalyytikon **Jan von Gerichin** mukaan Kreikalle tullaan ”hyvin todennäköisesti” myöntämään tulevan kesän aikana kolmas apupaketti (siis tähän mennessä jo myönnettyjen 110 ja 130 miljardin pakettien jatkoksi). Se myönnettäisiin Euroopan vakausmekanismin (EVM) kautta, jossa Suomen osuus pääomasta on noin 1,8 prosenttia. Tämä tarkoittaisi Suomelle esim. 50 miljardin tukipaketista lähes miljardin euron lisälaskua. Ei ole mikään yllätys, että erityisesti istuvat hallituspuolueet haluavat siirtää julkisen keskustelun tästä asiasta eduskuntavaalien jälkeiseen aikaan.

Suomalaisten päättäjien tuskaa voi olla omiaan lisäämään myös tieto, että Suomi saattaa joutua tulevana kesänä EU:n ohjaukseen julkisen talouden alijäämän takia (Aalto-yliopiston professori Matti Pohjolan näkemys sanomalehti Keskisuomalaisessa 27.3.–15).

Taluskriisi ei ole ohi

Näissä olosuhteissa nousee esiin kysymys, eikö ylisuuriksi kasvaneita eläkerahastoja voida käyttää eläkeläisten toimeentulotason kohottamiseksi. Yhteiskuntatieteen tohtori, vakuutusmatemaatikko **Olli Pusa** toteaa (HS:n mielipidekirjoitus 29.3.–15), että jos eläkeindeksejä muutettaisiin eläkeläisten eduksi, eläkerahastojen kasvu saattaisi pitkässä juoksussa pienentyä satoja miljardeja ennustetusta. ”Mutta miksi se olisi ongelma?”, Pusa kysyy vähintään aiheellisesti.

Eihän sen kaiken järjen mukaan pitäisi mikään ongelma ollakaan. Eikö voida ajatella niinkin, että jos rahastojen tuottoa käytettäisiin eläkkeiden nostamiseen, tämä menettely lisääisi kulutuskysyntää (mitä pienituloisempi eläkeläinen sitä varmemmin rahat menevät suoraan kulutukseen), parantaisi sitä kautta työllisyyttä sekä pienentäisi koko eläkejärjestelmän mahdollisen luhistumisen tai vieraisiin käsiin joutumisen riskiä.

Pahimmassakin tapauksessa menetykset olisivat pienemmät silloin kun nykyistä suurempi osa eläkevaroista olisi eläkeläisten käytössä sen sijaan että nuo rahat makaavat monessa tapauksessa korkeamman tuoton odotuksessa hyvin epävarmoissa hedge- ynnä muissa rahastoissa.

Hätkähdyttävää eriarvoisuutta

Kun edellä todetun ohella otetaan huomioon eläkeyhtiöiden johtajien huipputason palkat ja palkkiot bonuksineen ym. (jotka kaikki on maksettu työnantajien ja työssä käyvien maksamista työeläkemaksuista), ei voi välttyä johtopäätökseltä, että kärjistäen ilmaisten nykyinen eläkejärjestelmä toimii rikkaiden rikastuttamiseksi ja köyhien köyhdyttämiseksi.

Puolet maamme 1,4 miljoonasta eläkeläisestä eli noin 700.000 kansalaista elää EU:n määrittämän köyhyysrajan (joka tällä hetkellä on bruttona noin 1100–1200 euroa kuukaudessa) alapuolella tai sen tuntumassa. Keskituloista eläkeläistäkin köyhdytetään ja paremman eläkkeen (yli 45.000 euroa vuodessa) hankkineita verotetaan 6 prosentin pysyvällä raippaverolla. Vertailuna on syytä mainita palkansaajien solidaarisuusvero, joka on säädetty yli 8.330 e/kk (100.000 euroa vuodessa) tuloille vain kahdeksi (2 %) prosentiksi ja lisäksi vain **tilapäiseksi** eli vuosiksi 2013 – 15. Tässäkään ei toteudu **perustuslain 6§:n** edellyttämä kansalaisten **yhdenvertainen kohtelu** eläkeläisten osalta.

Pelkistäen voi sanoa, että työeläkejärjestelmä on muuttumassa alkuperäisen tavoitteensa (eläke 60 prosenttia palkasta) irvikuvaksi. Koko eläkeläisjoukkoa kuritetaan (kun alkuperäisen tavoitteen mukaan piti palkita työurasta) ja yritetään harhauttaa uskottelemalla, että kuralle menossa oleva maan talous voidaan pelastaa eläkeläisten taloutta heikentämällä ja monessa tapauksessa jopa raunioittamalla.

Eläkejohtajien bonuksista ja lisäpalkkioista on puhuttu ja kirjoitettu jo pitkään, mutta juuri mitään ei ole tehty asian korjaamiseksi. Eikö paikallaan olisi vaatimus, että eduskunta säätää lain, joka estää ylisuurten palkkioiden maksamisen eläkejohtajille (varsinkin tällaisena taloudellisen kriisin aikana, jota nyt elämme)? Eduskuntahan on maan korkein lakiasäätävä elin, miksei se voi puuttua tällaiseen epäkohtaan? Ellei eduskunta pysty tai ellei eduskunnan kautta pystytä vaikuttamaan eläkeyhtiöiden ja niiden johtajien toimintoihin, herää kysymys, mihin eduskunta ylipäätään voi puuttua, vai mihinkään.

Tämä kysymys pitäisi esittää parhaillaan eduskuntaan pyrkiville kansanedustajaehdokkailla.

Tärkeitä kysymyksiä

Eläkeläisaktiivien keskuudessa ja laajemminkin on noussut esiin kysymys, pitäisikö nykyiset 13 eläkeyhtiötä yhdistää 1- 4 yhtiöksi. Sellainenkin ehdotus on tehty (ainakin **Sampsa Katajan**, kok.), että maassa riittäisi yksi yhtiö (+ KEVA).

Eläketoininnan keskittäminen yhteen julkiseen monopolilaitokseen olisi sekin ilmeisesti parempi vaihtoehto kuin nykyinen käytäntö, sillä siinä olisi mahdollista toteuttaa edes jonkinlainen julkisuusvalvonta. Suurimpana ongelmana tuossa monopolimallissa olisi, että sen hallussa olisi satojen miljardien eurojen omaisuusmassa poliitikkojen päätettävissä, jolloin rahojen käytön riski vääriin tarkoituksiin kasvaisi jälleen olennaisesti.

Ratkaisuna joudutaan vaatimaan suurpääoman vallan rajoittamista eläkejärjestelmässä ja koko järjestelmän voimakasta demokratisoimista. Kysymys on yksinkertaisesti siirtymisestä rahanvallasta kansanvaltaan eläkepolitiikassa.

Eläkepolitiikassa tämä tarkoittaa toimintaa koko järjestelmän muuttamiseksi ensisijaisesti voittoa tavoittelevasta järjestelmästä ensisijaisesti eläkkeensaajien etua ajavaksi järjestelmäksi. Tämä puolestaan merkitsee kamppailua ja taistelua eläkejohtajien ylisuurten palkkojen, palkkioiden ja bonusten poistamiseksi, jotka nykykäytännössä rahoitetaan eläkeläisille kuuluvilla rahoilla.

Pääasiallinen vetovastuu eläkejärjestelmästä pitäisi siirtää vakuutusyhtiöiltä ja EK:lta sekä myös ay-liikkeeltä valtiolle. Eläkelaitoksilta tulee poistaa valta määrätä maksuista ja etuuksista. Niiden tulisi olla vain eläketurvaa toimeenpanevia elimiä.

Keskeisen tärkeä tehtävä on miljoonaisen eläkejoukon omien edustajien mukaan ottaminen ja hyväksyminen eläkejärjestelmän päätöksenteko- ja toimeenpanoprosessiin.

Eläkeläiset mukaan todelliseen päätöksentekoon!

SAK on työehtosopimuspoliittisia neuvotteluja käydessään viitannut usein miljoonajäseniseen voimaansa. Voidaan kysyä, että eikö yhtä lailla eläkeläisten 1,4-miljoonaisella joukolla ole vastaava oikeus vaatia pääsyä asioista todella päättäviin neuvottelupöytiin? Tulopoliittisissa ratkaisuissa tarkastellaan yksipuolisesti 2,3 miljoonan palkansaajan ostovoimaa, mutta 1,4 miljoonan eläkeläisen asiat pidetään lähes täysin pimennossa ja ulkopuolisten määrättävissä.